

APELĀCIJAS PADOME

Pasta adrese: a/k 824, Rīga LV-1010	Adrese: Citadeles iela 7 (70), Rīga	Tālruni: 7 027 190, 7 027 140	Fakss: 7 027 208
--	--	----------------------------------	---------------------

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/01/ WO 707 245

Lēmums

Rīgā

2001. gada 28. septembrī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J. Ancītis,
ApP sēdes locekļi - S. Drozdovska, K. Krūmiņš,
ApP sekretāre - S. Drozdovska,

2001. gada 25. maijā izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentpilnvarotā Ņ. Dolgicere saskaņā ar 1999. g. likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (LPZ/99) 13. panta sesto daļu, 39. panta sesto daļu un preču zīmju starptautiskās reģistrācijas noteikumiem 09.02.2001 iesniegusi preču zīmes īpašnieka - GAULME (Francija) vārdā pret Patentu valdes (LPV) 2000. gada 20. oktobra lēmumu par preču zīmes **FRAGILE**

(reģ. Nr. WO 707 245; reģ. datums - 05.01.1999; bāzes reģistrācijas dati - Francija, 16.07.1998, 98 741 964; vēlākā attiecinājuma uz Latviju datums - 26.06.1999; Starptautiskā biroja paziņojuma LPV datums - 25.11.1999; zīme reģistrēta attiecībā uz 3. un 25. klases precēm)

aizsardzības atteikumu Latvijā, kas koriģēts ar LPV 25.03.2001 vēstuli (lēmumu), atceļot atteikumu 25. klases precēm, bet saglabājot to attiecībā uz 3. klases precēm.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV pamatojumiem, lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu un atzīt preču zīmes **FRAGILE** starptautisko reģistrāciju par spēkā esošu Latvijā visā apjomā.

ApP sēdē piedalījās zīmes īpašnieka GAULME (Francija) pārstāve, patentpilnvarotā Ņ. Dolgicere un LPV pārstāve, Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas Starptautisko preču zīmju sektora vadītāja B. Graube, kas veikusi minētās preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, Apelācijas Padome konstatēja:

1. Preču zīme **FRAGILE** (reģ. Nr. WO 707 245) reģistrēta kā vārdiska zīme; burtu veids, kāds izmantots tās reģistrācijā, ir tuvs burtiem, kādus lieto daudzas patentu iestādes, kaut arī reģistrācijas datus nav norādīts, ka zīme izpildīta standarta burtiem. Sākotnējais reģistrācijas īpašnieks ir firma FIN DE SIECLE, S.A.R.L. (Francija), bet ar 16.08.1999 - firma GAULME (Francija). Zīme starptautiski reģistrēta vai pēc reģistrācijas attiecināta pavisam uz 46 valstīm un teritorijām, ieskaitot Latviju.

Reģistrācija attiecas uz:

3. klases precēm - 'balināšanas līdzekļi un citi līdzekļi mazgāšanas nolūkiem, tīrīšanas, pulēšanas, attaukošanas un abrazīvie līdzekļi; ziepes; parfimērija, smaržas, tualetes ūdeņi, smaržūdeņi, ēteriskās eļļas, kosmētika, matu losjoni, zobu pulveri un pastas, ķermeņa dezodoranti, tualetes pienīņi, talki, kosmētiskās eļļas ķermenim, ķermeņa krēmi nemedicīniskiem nolūkiem, makijāžas preces, skūšanās preces, skūšanās putas, skūšanās želejas, pēskūšanās losjoni, skūšanās ziepes, kosmētikas piederumu komplekti, šampūni; vannas eļļas, vannas sāļi, vannas losjoni nemedicīniskiem nolūkiem';

25. klases precēm - 'virsdrēbes un apakšveļa, peldkostīmi, peldtērpi, apavi, izņemot ortopēdiskos apavus, galvassegas'.

2. LPV lēmums atteikt aizsardzību preču zīmes **FRAGILE** registrācijai Nr. WO 707 245 (*Refus de protection*, 20.10.2000) atsaucas uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1., 3. un 5. punkta noteikumiem un balstās uz slēdzienu, ka pieteiktajam apzīmējumam nav atšķirīga rakstura, jo tas ir vispārpieņemts simbols, kuru izmanto brīdināšanai par preču transporta, uzglabāšanas un lietošanas apstākļiem.

3. 25.03.2001 vēstulē un ApP sēdes gaitā LPV pārstāve sīkāk paskaidro lēmuma motivējumu:

3.1. liela daļa Latvijas patērētāju sapratis vārda 'fragile' nozīmi, jo tas ir gan franču, gan angļu valodas vārds ar vienādu nozīmi 'trausls, viegli plīstošs' un atrodams arī nelielās vārdnīcās. Šo apzīmējumu patērētāji diendienā redz uz dažādiem iepakojumiem, jo tas ir starptautiskajos preču pārvadājumos un tirdzniecībā lietots brīdinājuma marķējums (eksperte demonstrē avīzes materiālu, kurā ikdienas situācijā - izstādes iekārtošanas darbu gaitā - redzama iesaiņojuma kaste ar uzrakstiem 'FRAGILE', 'GLASS' un stilizētu glāzītes siluetu, kā arī grāmatas Mollerup, P., *Marks of Excellence* lappusi ar zīmes paraugu - glāzītes siluetu un uzrakstu 'FRAGILE', un komentāru: šāda zīme uz pakas brīdina, ka ar to jāapietas uzmanīgi);

3.2. līdz ar to problemātisks ir jautājums, vai patērētāji šādu apzīmējumu spēj uztvert kā konkrēta ražotāja preču zīmi, nevis kā brīdinājuma marķējumu; - tas var būt atkarīgs no apzīmējuma konkrētā grafiskā izpildījuma un lietojuma veida uz precēm. Izskatāmā zīme pieteikta kā vārdiska, jebkurā rakstībā, un no registrācijas dokumentiem nav redzams, kāds var būt zīmes praktiskais lietojums. Arī apelācijas iesniedzēja sarakstē ar LPV netika iesniegusi šādus materiālus, kas demonstrē lietojumu. Nav pieļaujams, ka viens īpašnieks iegūst izņēmuma tiesības uz apzīmējumu, kas nepieciešams jebkuram ražotājam un preču pārvadātājam. Ja zīme būtu pieteikta konkrētā parfimērijas iepakojuma formā, registrācija, pilnīgi iespējams, būtu pieļaujama;

3.3. nevar piekrist apelācijas iesniedzējas apgalvojumam, ka apzīmējums 'FRAGILE' var raksturot tikai 9., 21. vai 17. klases preču īpašības. Daudzus no 3. klasē ietvertajiem izstrādājumiem mēdz iepildīt stikla traukos, līdz ar to šo apzīmējumu uztvers kā brīdinājuma marķējumu. Var gan piekrist argumentam, ka šādu apzīmējumu parasti nelieto attiecībā uz 25. klases precēm, tāpēc attiecībā uz šo klasi zīmes aizsardzības atteikums atcelts 25.03.2001 vēstulē;

3.4. Latvijas Pasts savos noteikumos norāda, ka uz starptautiskajiem sūtījumiem - pakām ar trausliem priekšmetiem jābūt papildus uzrakstam 'Fragile' (Pasta noteikumi, IV nodaļa "Pasta sūtījumu adresēšana", 25.11. punkts; eksperte iesniedz attiecīgu izdrukku no Latvijas Pasta mājas lapas Internetā). Attiecībā uz transporta pārvadājumiem Latvijā vēl tikai tiek izstrādāts atbilstošs standarts, ar to nodarbojas Vides un reģionālās attīstības ministrija. Kamēr nav Latvijas standarta, tiek piemērots starptautiskais standarts ISO 7000 "Par marķējumu un transporta iepakojumu". Gadījumos, kad iepakojumā ir trausli priekšmeti, lietojams simbols - glāzītes siluets, kas sniedz informāciju 'FRAGILE' jeb 'VIEGLI PLĪSTOŠS'; tā nozīme ir - transporta iepakojuma vienības saturs ir viegli plīstošs, tādēļ ar to jārikojas uzmanīgi (eksperte iesniedz izdrukku no standarta vai tā projekta LVS EN ISO 780:1999, 3 lapa, faksa sūtījums). Glāzītes simbolu lieto, ja valoda nav saprotama;

3.5. līdz ar to galvenais atteikuma pamatojums ir tas, ka pieteiktais apzīmējums ir vispārpieņemts simbols, kuru lieto pārvadāšanas, sūtījumu, iepakojuma jomā - LPZ/93 2. panta pirmās daļas 5. punkts. Šim gadījumam var piemērot arī LPZ/93 2. panta pirmās daļas 3. punktu, kas attiecas uz oficiāliem preču lietošanas drošuma apzīmējumiem, ja tos saprotam plaši;

3.6. izpētot apzīmējuma 'FRAGILE' izmantošanu uz iepakojumiem, var viegli konstatēt, ka šādu vārdisku brīdinājuma marķējumu praksē lieto plaši, gan kopā ar glāzītes attēlu, gan arī vienu pašu. Ražo gatavas brīdinājuma uzlīmes ar uzrakstu 'FRAGILE' (eksperte demonstrē Interneta materiālu izdrukas par dažādu firmu piedāvātām uzlīmēm ar tekstu 'FRAGILE' kopā ar glāzītes attēlu un bez tā);

3.7. iepriekš minētie apsvērumi liecina, ka lēmums pamatoti atsaucas arī uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punktu. Šajā gadījumā piemērots nevis šā punkta otrais noteikums - par zīmes aprakstošu raksturu, bet pirmais noteikums - par zīmēm, kurām pietrūkst atšķirīguma.

4. Apelācijas iesniedzēja pārstāve savā apelācijas iesniegumā un paskaidrojumos sēdes gaitā pamato savu nepiekrīšanu LPV lēmuma pamatojumiem šādi:

4.1. izskatāmā preču zīme **FRAGILE** nav aprakstoša, tāpēc nav pamatota LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ/3 2. panta pirmās daļas 1. punktu. 'FRAGILE' tulkojumā no franču valodas nozīmē 'trausls, plīstošs, vājš'. Šis apzīmējums neraksturo registrācijai pieteikto preču īpašības. Ja būtu pieteikti aparāti (9. kl.), izstrādājumi no stikla (21. kl.) vai logu stikls (17. kl.), iespējams, ar vārdu 'FRAGILE' varētu brīdināt par preču trauslumu, taču šāds pieņēmums nav iespējams attiecībā uz 3. un 25. klases precēm, piemēram, parfimēriju, apģērbu vai apaviem. Aprakstošu raksturu šim apzīmējumam nevar piedēvēt vēl jo vairāk tāpēc, ka tas ir franču, nevis latviešu valodas vārds;

4.2. ir pamats pieņemt, ka nelielais franču valodas zinātāju pulks Latvijā apzīmējumu 'FRAGILE' uztvers asociatīvi - 'maigs, delikāts, smalks', kā šo pašu vārdu tulko pārnestā nozīmē (pārstāve atsauca uz vārdnīcu materiāliem). Uz to uzvedina arī faktiskais parfimērijas iepakojuma noformējums smalkas sievietes figūriņas veidā, zem caurspīdīgas pussfēras. Analogi ir arī jau pazīstamo smaržu nosaukumi 'POISON' (latv. 'inde') vai 'OPIUM' ('opijs'). Ja šādi nosaukumi būtu uz ķīmikāliju iepakojuma (1. klases preces) vai zālēm (5. kl.), tos varētu uztvert kā brīdinājumu par indīgu vielu vai vielas nosaukumu, taču attiecībā uz kosmētikas vai parfimērijas precēm tos lieto asociatīvi. Pārnestā nozīmē uztverami daudzi apzīmējumi parfimērijas nozarē, piemēram, 'IMAGINE', 'Mīlas dzēriens'. Tie, kas nezina šo franču vārdu, to uztvers kā neitrālu apzīmējumu;

4.3. līdzīgu iemeslu dēļ nevar piekrist arī ekspertīzes vērtējuma atsaucei uz LPZ/93 2. panta pirmās daļas 3. punktu. Šis apzīmējums nepieder tādiem, kurus parasti lieto vai kuri noteikti lietošanai Latvijā. To nelieto Latvijas uzņēmēji. Norādēs uz iepakojumiem, kas nāk no citām valstīm un kur ir trauslas preces, parasti - aparatūra, izmanto stilizētu glāzītes attēlu. Uzraksts 'FRAGILE' var būt blakus tādām glāzītes zīmējumam un var arī nebūt, bet šis vārds nekad netiek lietots viens pats;

4.4. apzīmējums 'FRAGILE' neietilpst arī LPZ/93 2. panta pirmās daļas 5. punktā nosauktajos ierobežojumos. Šis vārds nav apzīmējums noteiktu preču nosaukšanai, tas nav arī vispārpieņemts termins vai simbols. Uzraksts 'FRAGILE' nav simbols, tas ir tikai paskaidrojošs uzraksts, ka iepakots trausls priekšmets. Vārds nevar būt simbols, tikai paskaidrojums.

5. Apelācijas iesniedzēja pārstāve paskaidro, ka parfimēriju ar apzīmējumu 'FRAGILE' pārdod kopā ar citām dizainera Žana Pola Gotjē modes precēm. Lietuvā bijušas šo smaržu plašas prezentācijas, tur labi pazīst šo precī, un reģistrācija nav atteikta. Latvijā vēl prezentācijas nav bijušas, bet produkcija, kas ienākusi, tūlīt izpirkta (pārstāve iesniedz 2000. g. februāra - aprīļa žurnālu materiālus lietuviešu valodā, prezentācijas pasākuma pārskatu un fotoattēlu kopijas no pasākumiem Lietuvā, kā arī kopijas no diviem firmas UAB FRAGRANCES INTERNATIONAL rēķiniem Latvijas firmai SIA NARVESEN BALTIJA, kas datēti ar 01.02.2001 un attiecas uz parfimērijas preču piegādēm; piegādātas pavisam 23 vienības 'FRAGILE', vienas vienības cena no 25 līdz 45 USD).

6. Apelācijas iesniedzēja pārstāve norāda, ka ekspertes minētajā standartā apzīmējums 'FRAGILE' ir tikai informācijas jeb instrukcijas saturs, bet attiecīgais simbols ir glāzītes attēls. Tātad apzīmējums 'FRAGILE' nav oficiāli noteikts apzīmējums. Šādu apzīmējumu lieto starptautiskos pārvadājumos un pasta sūtījumos, un Latvijā tas nav vispārpieņemts. Šādā lietojumā tam nav sakara ar parfimērijas izstrādājumiem. Šo simbolu lieto uz transporta taras, bet ne tieši uz patēriņa preču iesaiņojuma.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. ApP uzskata, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem principā atzīstama par pareizu.

1.1. Ņemot vērā, ka apzīmējums 'FRAGILE' ir obligāti izmantojams uz starptautiskiem pasta sūtījumiem - pakām ar trausliem priekšmetiem (MK Noteikumi Nr. 265 *Pasta noteikumi*, 25.11.punkts), kā arī, ka to lieto transporta un iepakojuma jomā, lai norādītu uz nepieciešamību rīkoties uzmanīgi, ApP

uzskata, ka tas atzīstams par vispārpieņemtu simbolu ar konkrētu brīdinošu nozīmi (LPZ/93 2. panta pirmās daļas 5. punkts).

Interneta izdrukas un citi materiāli liecina, ka šādu apzīmējumu izmanto plaši, pie tam gan kopā ar grafisku zīmi - glāzītes siluetu vai citiem paskaidrojošiem uzrakstiem, piemēram, "HANDLE WITH CARE", gan atsevišķi. Pēc lietas materiāliem, praktiskajā lietojumā nav konstatējama šā apzīmējuma noteikta grafiska forma. Var piekrist, ka šādu apzīmējumu ir pamats izmantot ne tikai uz tāda iepakojuma, kas satur, piemēram, aparatūru vai stikla izstrādājumus pašus par sevi, bet arī uz kosmētikas un parfimērijas izstrādājumu iepakojuma, jo tie bieži tiek pildīti stikla vai citā trauklī tarā. Tātad tas principā ir izmantojams arī izskatāmās preču zīmes reģistrācijā ietvertajām 3. klases precēm. Var gan piekrist apelācijas iesniedzējai, ka šo apzīmējumu galvenokārt lieto uz transporta pakām un konteineriem, nevis tieši uz iepakojuma, ko izmanto atsevišķa izstrādājuma, atsevišķa patēriņa priekšmeta iesaiņošanai. Tai pašā laikā šāds apzīmējums var būt uz pat pasta pakas, ja patērētājs pasūtītu trauklas preces, piemēram, pēc kataloga vai izmantojot Internetu.

ApP nepiekrīt apelācijas iesniedzēja pārstāves argumentam, ka atsevišķs vārds nevar būt simbols. Simbols ir zīme, apzīmējums kādam noteiktam jēdzianam, idejai; 'zīme' savukārt saprotama kā tas, kas padara ko atšķiramu starp citiem līdzīgiem, pieņemts simbolisks apzīmējums; apzīmējums var būt norādījums uz kaut ko (*Latviešu valodas vārdnīca*, 'Avots', R., 1987; 731., 875., 71. lpp.). Mūsdienu vārdnīcas simbolu raksturo kā zīmes paveidu un skaidro plaši, ne tikai kā grafisku zīmi, bet arī kā vizuālu vai akustisku veidojumu - burtu, ciparu, runātu vai rakstītu vārdu, zvana skaņu utt., kas izteic kādu lietu, parādību, vai arī kā jēdziana, lieluma, darbības u.c. apzīmējumu zinātnē vai tehnikā (*Svešvārdu vārdnīca*, 'JUMAVA', R., 1999, 719. lpp.). Tātad nav nepareizi brīdinājuma apzīmējumu, kas koncentrēti izteikti vienā vārdā un nostabilizēties lietojumā, saukt par simbolu, it sevišķi, ja tam ir starptautiski vispārpieņemta apzīmējuma raksturs.

1.2. ApP uzskata, ka ar apzīmējumu 'FRAGILE' praktiski var sastapties jebkurš patērētājs, pat tas, kuram nav tiešas saskares ar attiecīgajām precēm, jo tas tiek izmantots uz dažādām iepakojuma kārbām, kastēm un konteineriem, kas bieži redzami ikdienā - uz ielas, darba vietās, veikalos u.c. Tas ir gan franču, gan angļu valodas vārds ar identisku rakstību un vienādu nozīmi 'trausls, viegli plīstošs', atrodams arī nelielās vārdnīcās un tāpēc var būt saprotams ievērojamai daļai Latvijas patērētāju.

Nevar apgalvot, ka Latvijas patērētāji, sastopoties ar šādu apzīmējumu uz preču iepakojuma kārbas, uztvers to pārnēstā nozīmē, proti, kā preču zīmi, kas identificē noteiktu preču ražotāju vai piegādātāju. Lai šāds apzīmējums spētu veikt preču zīmes funkcijas, tam jābūt izpildītam noteiktā formā, kas to ļauj atšķirt no apzīmējuma, kas brīdina par iepakoto priekšmetu traukslumu, vai arī tas zināmu laiku jālieto un intensīvi jāreklamē, piemēram, kā parfimērijas izstrādājuma apzīmējums. Lietā nav pārliecināšu materiālu, kas liecinātu par šādas preču zīmes izmantošanu vai reklāmu Latvijā. Dati par 23 parfimērijas preču vienību pārdošanu SIA NARVESEN BALTIJA un pievienotie Lietuvas žurnālu materiāli nevar liecināt par Latvijas patērētāju kaut cik nozīmīgas daļas priekšstatu par šo preču zīmi.

Tas ļauj secināt, ka vārdiskajam apzīmējumam 'FRAGILE', vērtējot to attiecībā uz 3. klases precēm, pietrūkst atšķirīguma jeb atšķirtspējas (LPZ/93 2. panta pirmās daļas 1. punkta pirmais noteikums).

2. Vienlaikus ApP atzīst, ka izskatāmajai preču zīmei nevar piemērot LPZ 2. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumus. Izskatāmais apzīmējums nav atzīstams par oficiālu preču lietošanas drošuma apzīmējumu Latvijas Republikā. Attiecīgajos normatīvajos aktos paredzētās normas preču lietošanas drošumu regulē citā aspektā, kas galvenokārt attiecas uz to sastāvu, tīrību, ietekmi uz veselību, vidi u.tml. Piemēram, *Preču un pakalpojumu drošuma likums* (20.06.2000) 4. pantā noteikts, ka "ražotāja pienākums ir ražot un laist apgrozībā tikai drošu, cilvēka dzīvībai, veselībai un personas mantai, kā arī videi nekaitīgu preci"; MK Noteikumi Nr. 218 *Noteikumi par kosmētikas līdzekļu drošumu* (09.06.1998), 18. punkts, cita starpā paredz kosmētikas līdzekļu marķējumā iekļaut īpašus lietošanas noteikumus un brīdinājumus, ja šo līdzekļu sastāvā ir ar ierobežojumiem lietojamas ķīmiskās vielas, krāsvielas, konservanti vai ultravioletā starojuma filtri.

Nav arī pietiekamu pierādījumu, ka izskatāmo apzīmējumu varētu, piemērojot minētā LPZ/93 noteikuma plašāku izpratni, uzskatīt par oficiālu apzīmējumu preču iepakojuma vai transportēšanas drošuma jomā. Pēc LPV pārstāves iesniegtā dokumenta fragmenta, kurā ir norāde "LVS EN ISO 780:1999. Iepakojums - grafiskie simboli norādījumiem, kā rīkoties ar precēm", nav nosakāms, kāda rakstura dokuments tas ir, vai tas ir spēkā Latvijā un vai vārds 'FRAGILE' saskaņā ar šo dokumentu uzskatāms par oficiālu apzīmējumu.

3. Apsverot apelācijas lietas apstākļus kopumā, ApP nāk pie slēdziena, ka apelācijas iesniedzēja argumenti nav pietiekami pārliecinoši, lai atceltu LPV lēmumu par zīmes **FRAGILE** (reģ. Nr. WO 707 245) aizsardzības atteikumu Latvijā attiecībā uz reģistrācijā iekļautajām 3. klases precēm.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, un vadoties no 1993. gada likuma *Par preču zīmēm* 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem, Apelācijas padome **nolemj**:

1. noraidīt firmas GAULME (Francija) apelāciju pret Patentu valdes 20.10.2000 un 25.03.2001 lēmumu par starptautiski reģistrētās preču zīmes **FRAGILE** (reģ. Nr. WO 707 245) aizsardzības atteikumu Latvijā attiecībā uz 3. klases precēm;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā un starptautiskās reģistrācijas noteikumos paredzētajā kārtībā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **FRAGILE** (reģ. Nr. WO 707 245) aizsardzības galīgu atteikumu attiecībā uz 3. klases precēm, kā arī tās spēkā esamības atzīšanu attiecībā uz 25. klases precēm, Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā.

ApP lēmumu preču zīmes pieteicējs (īpašnieks) var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā triju mēnešu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas dienas (likums *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm*, 19. panta astotā daļa).

ApP lēmums, ja tas nav pārsūdzēts noteiktajā laikā, saskaņā ar ApP Noteikumu 61. punkta 2. apakšpunktu stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

J. Ancītis

ApP sēdes locekļi:

S. Drozdovska

K. Krūmiņš